

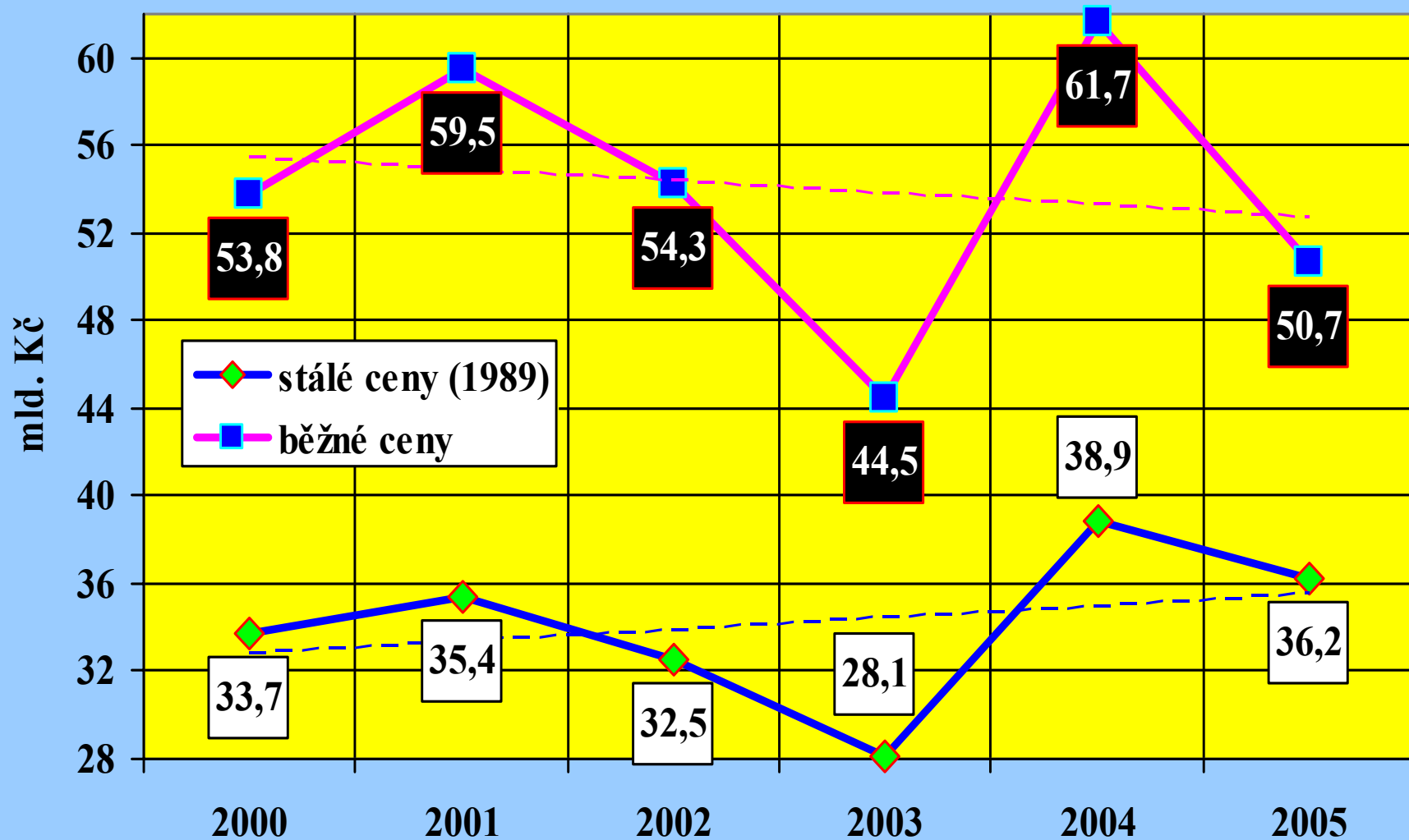
Výroba mléka v ČR a v EU

Jindřich Kvapilík

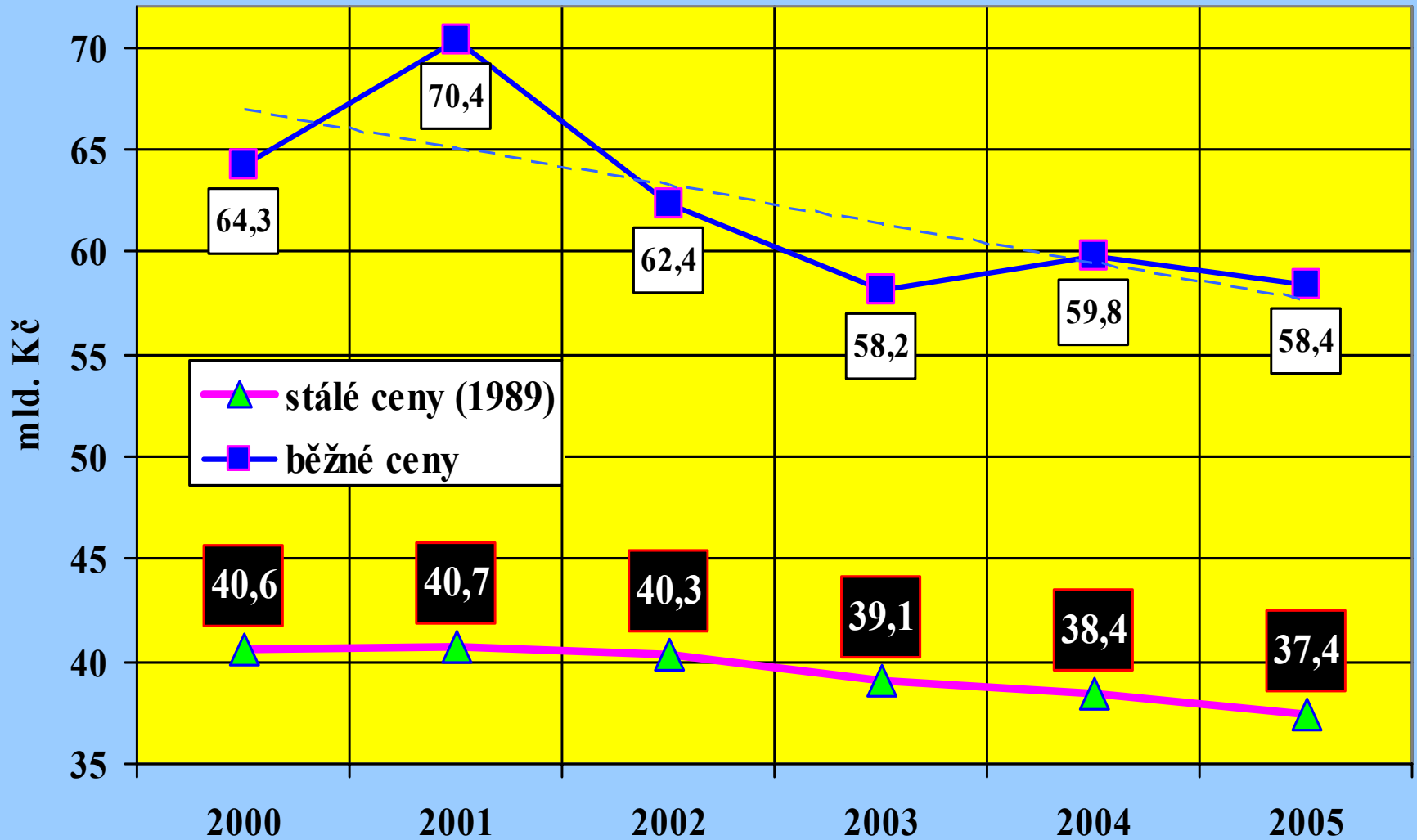
Výzkumný ústav živočišné výroby

Praha - Uhřetěves

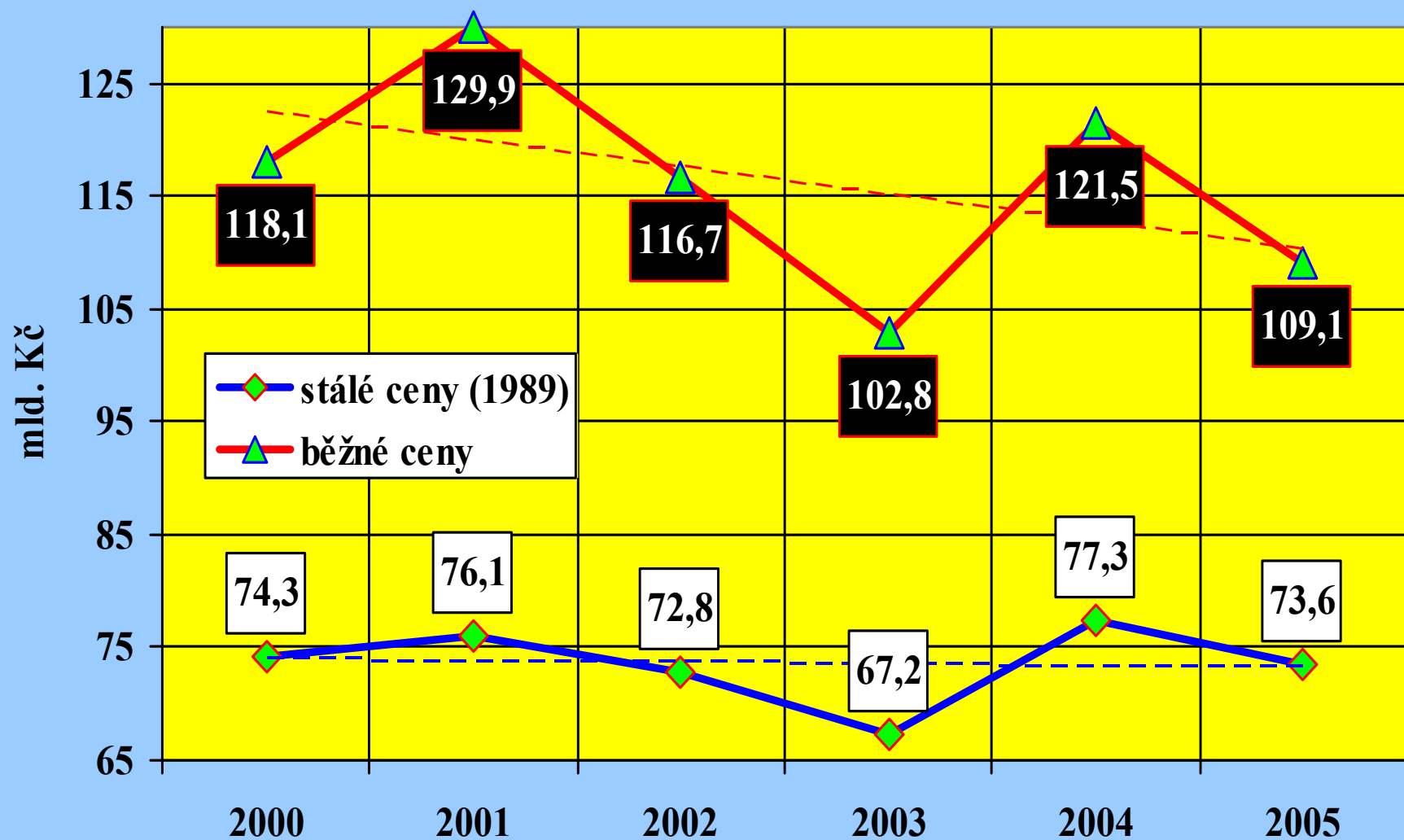
Hrubá produkce rostlinná 1989 (mld. Kč)

Hrubá produkce živočišná (mld. Kč)

Hrubá produkce zemědělská (mld. Kč)

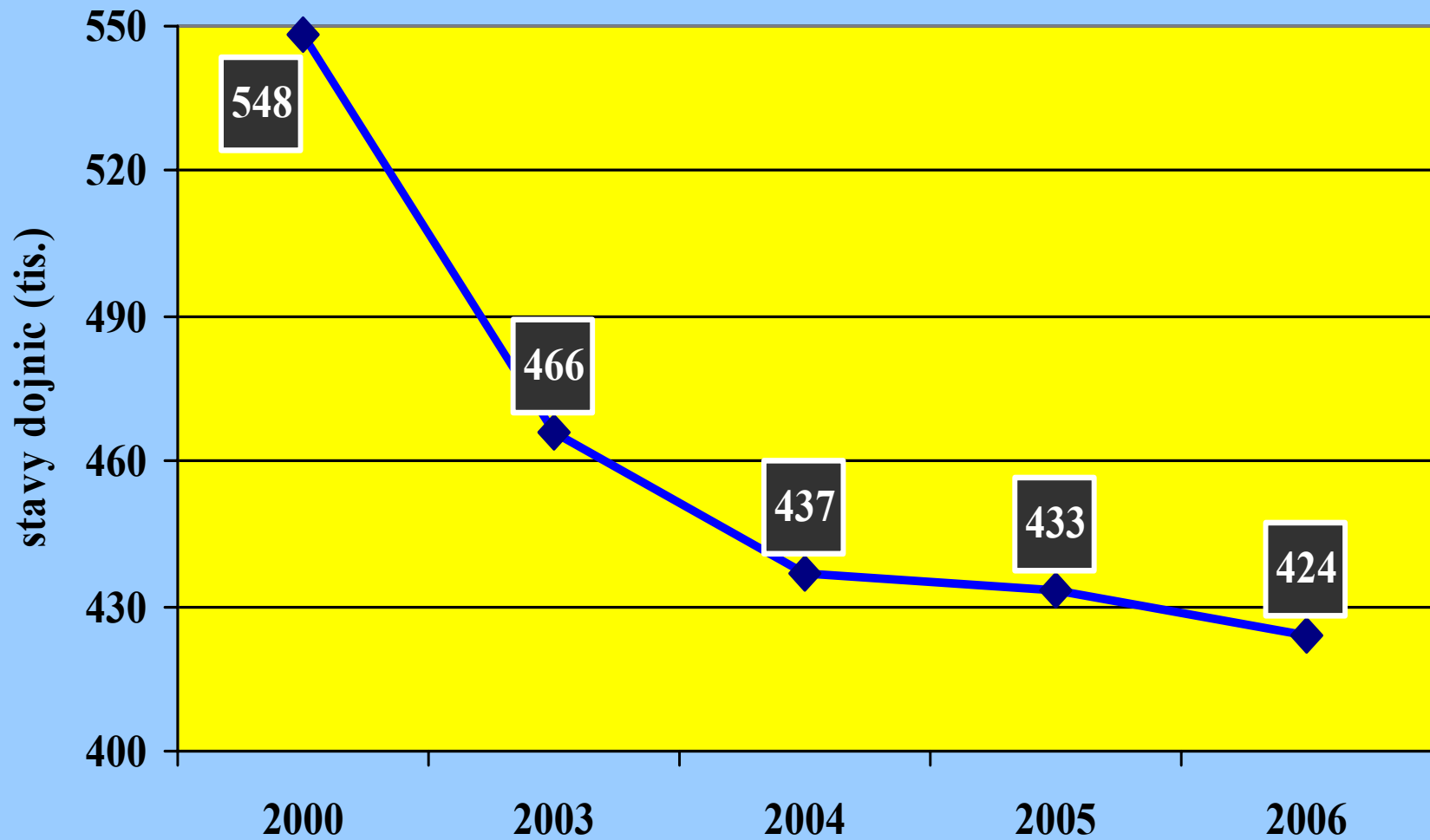

Hrubá zemědělská produkce (2005)

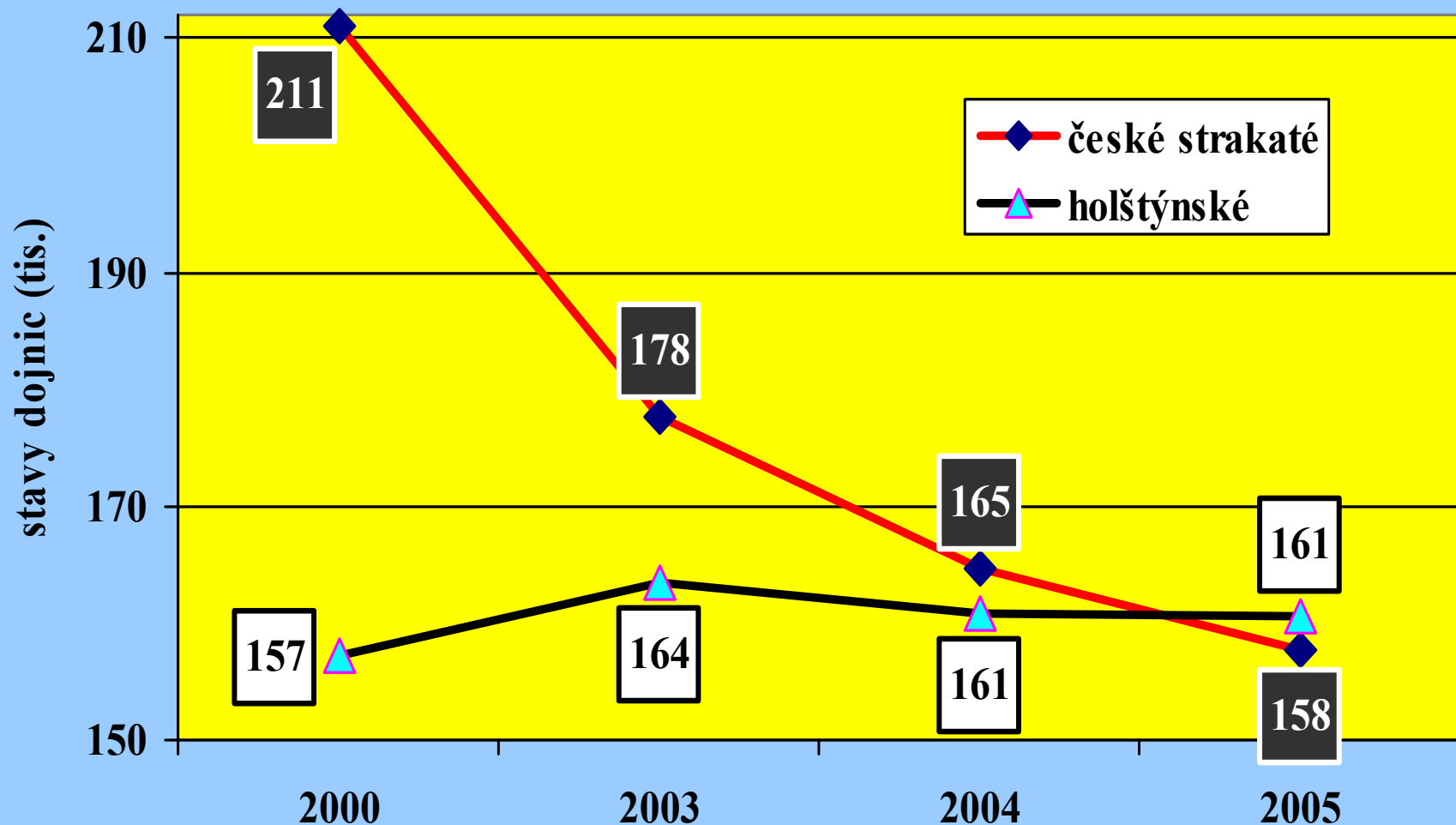
Hrubá produkce	mld. Kč	%
zemědělská	73,6	100
z toho rostlinná	36,2	49
živočišná	37,4	51
mléko	12,3	17
prasata	9,7	13
jat. skot	4,6	6
ost. živočišná	10,8	14

Výroba mléka

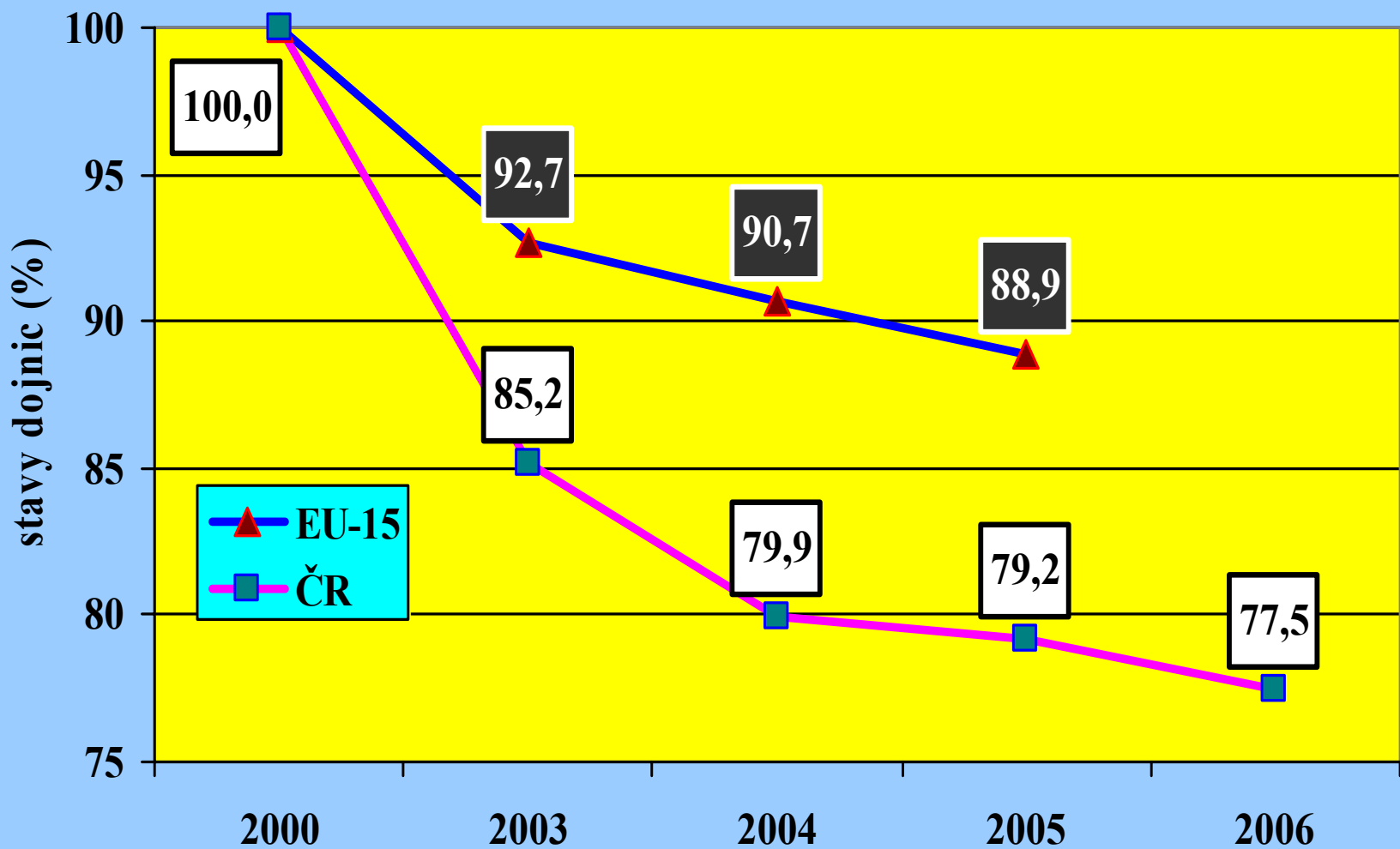
Vývoj stavů dojnic v ČR

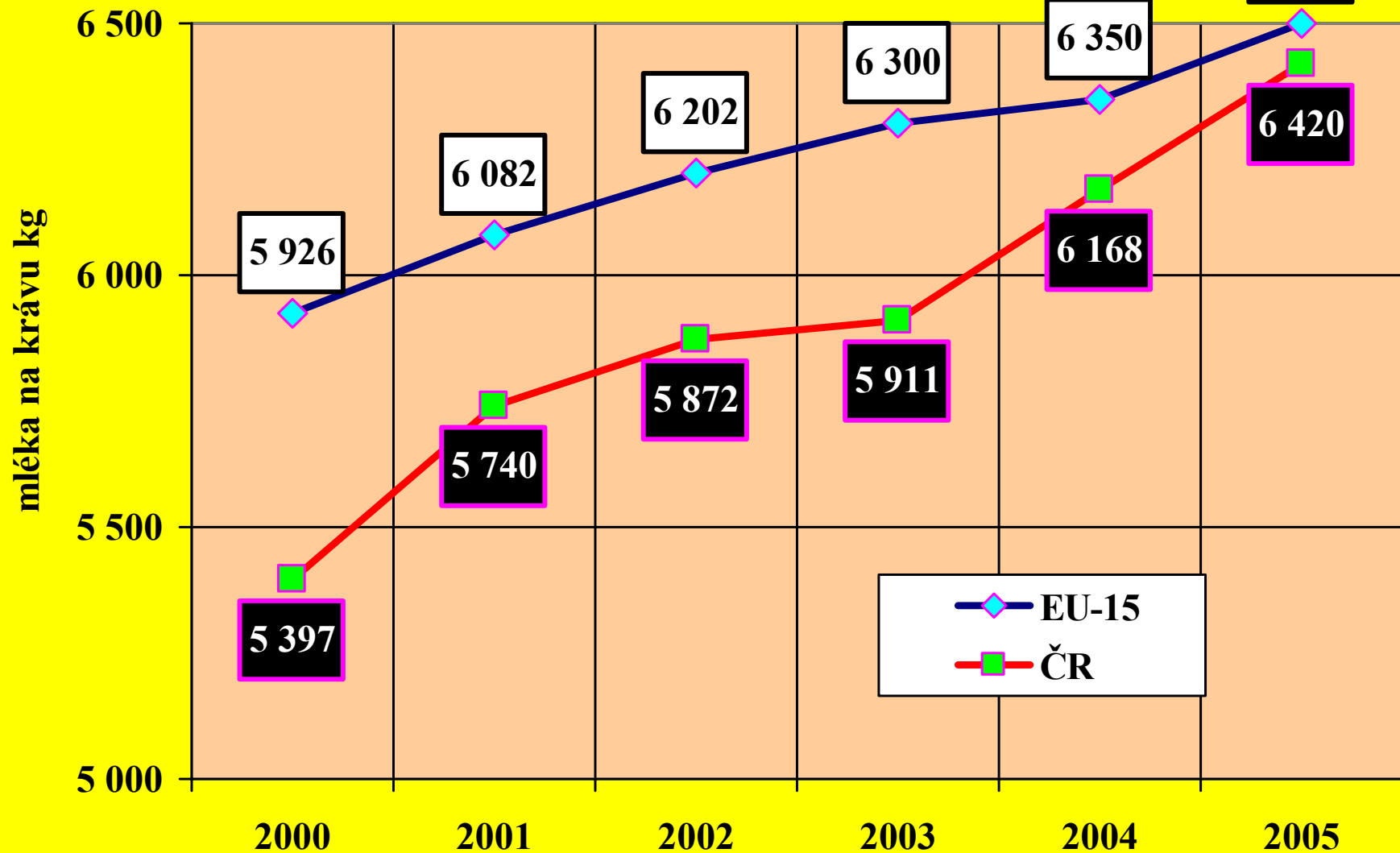
Vývoj stavů dojnic v KU v ČR

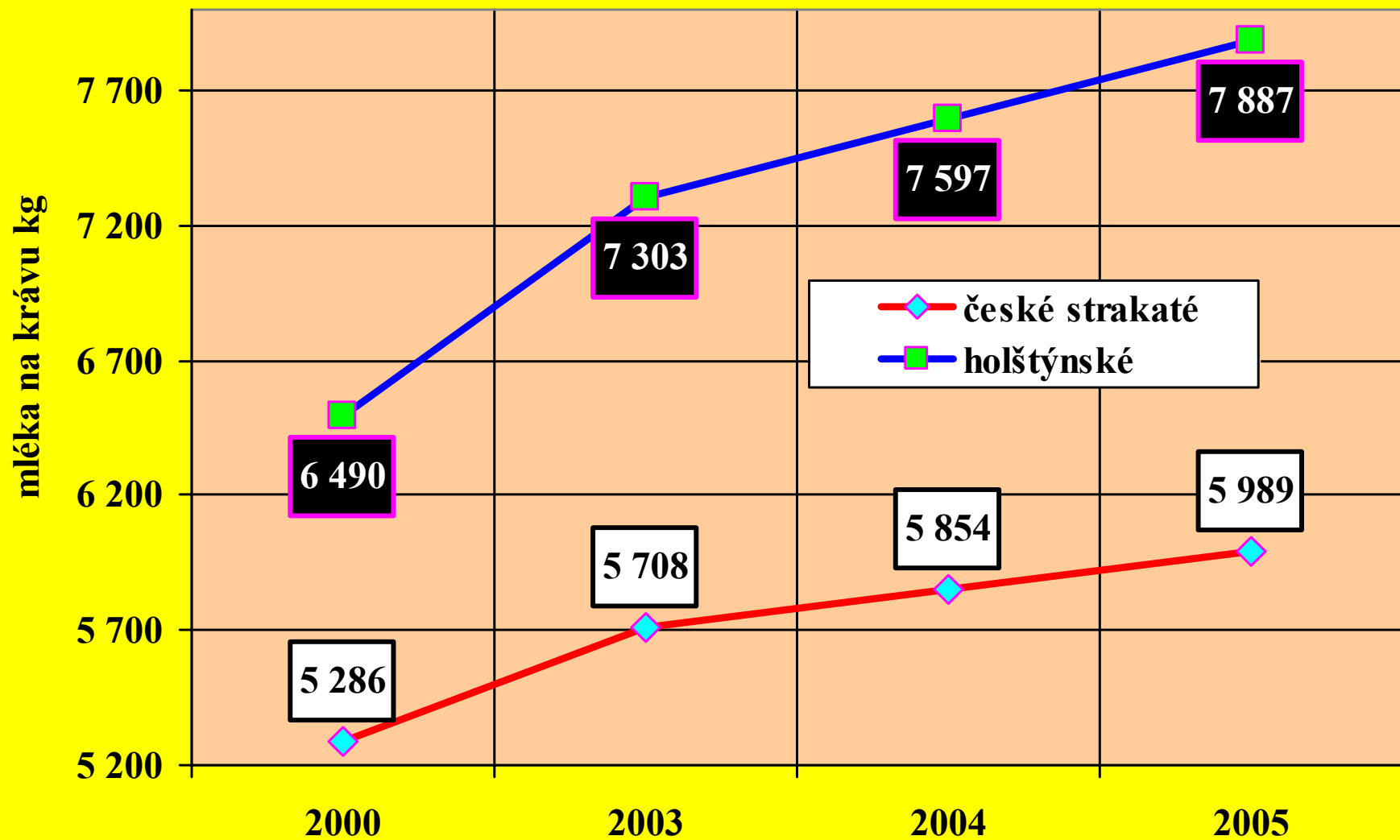
Vývoj stavů dojnic v EU-15 a v ČR

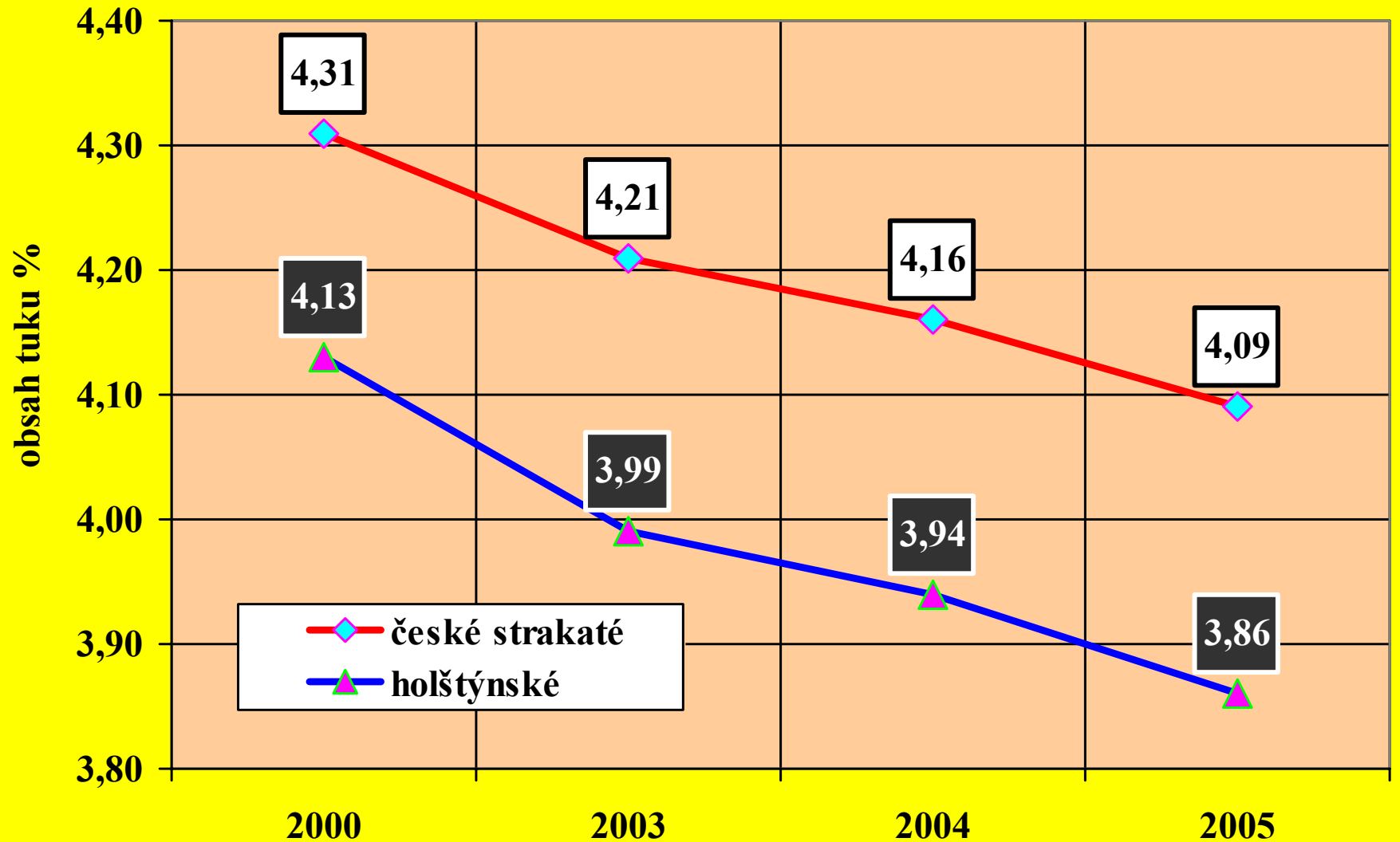
Dojivost krav v EU-15 a v ČR

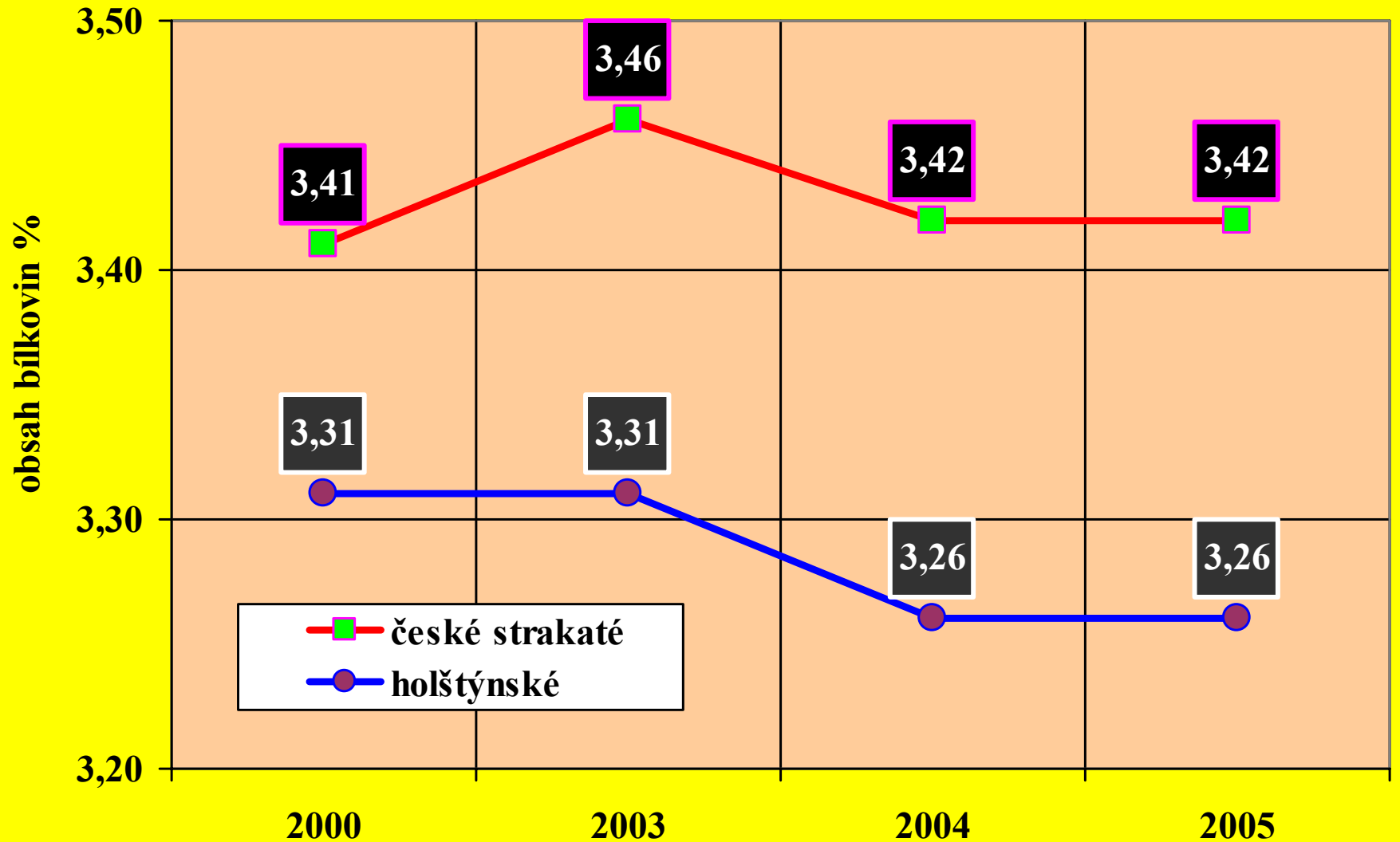
Dojivost krav v KU

Obsah tuku mléce krav v KU

Obsah bílkovin v mléce krav v KU

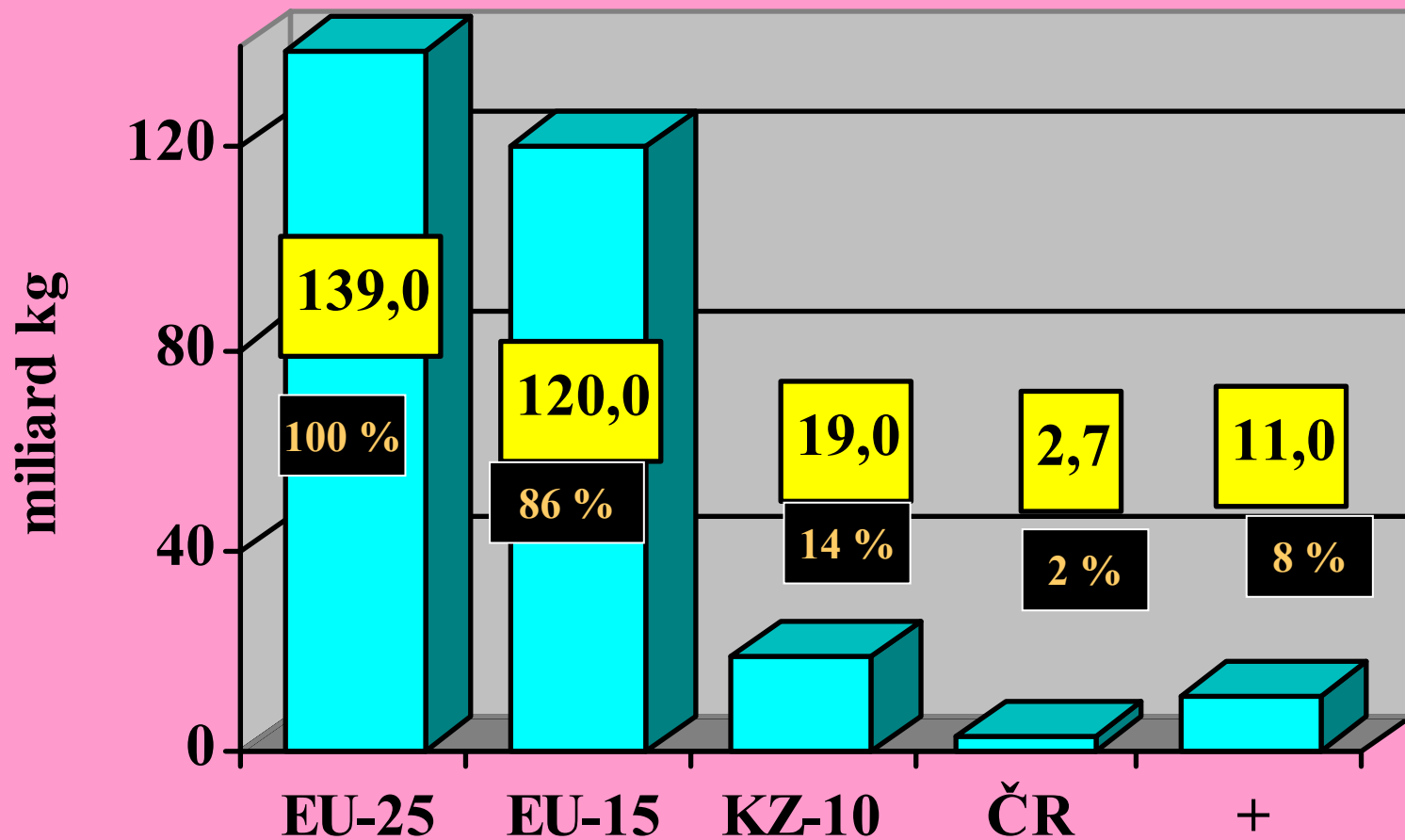
Rozdíly v ukazatelích krav v KU mezi ČR a Bavorskem

Ukazatel	čes. strakaté (fleckvieh)	holštýnské (černostr.)
mléko kg	-792	-183
tuk %	-0,04	-0,24
bílkoviny %	-0,08	-0,13

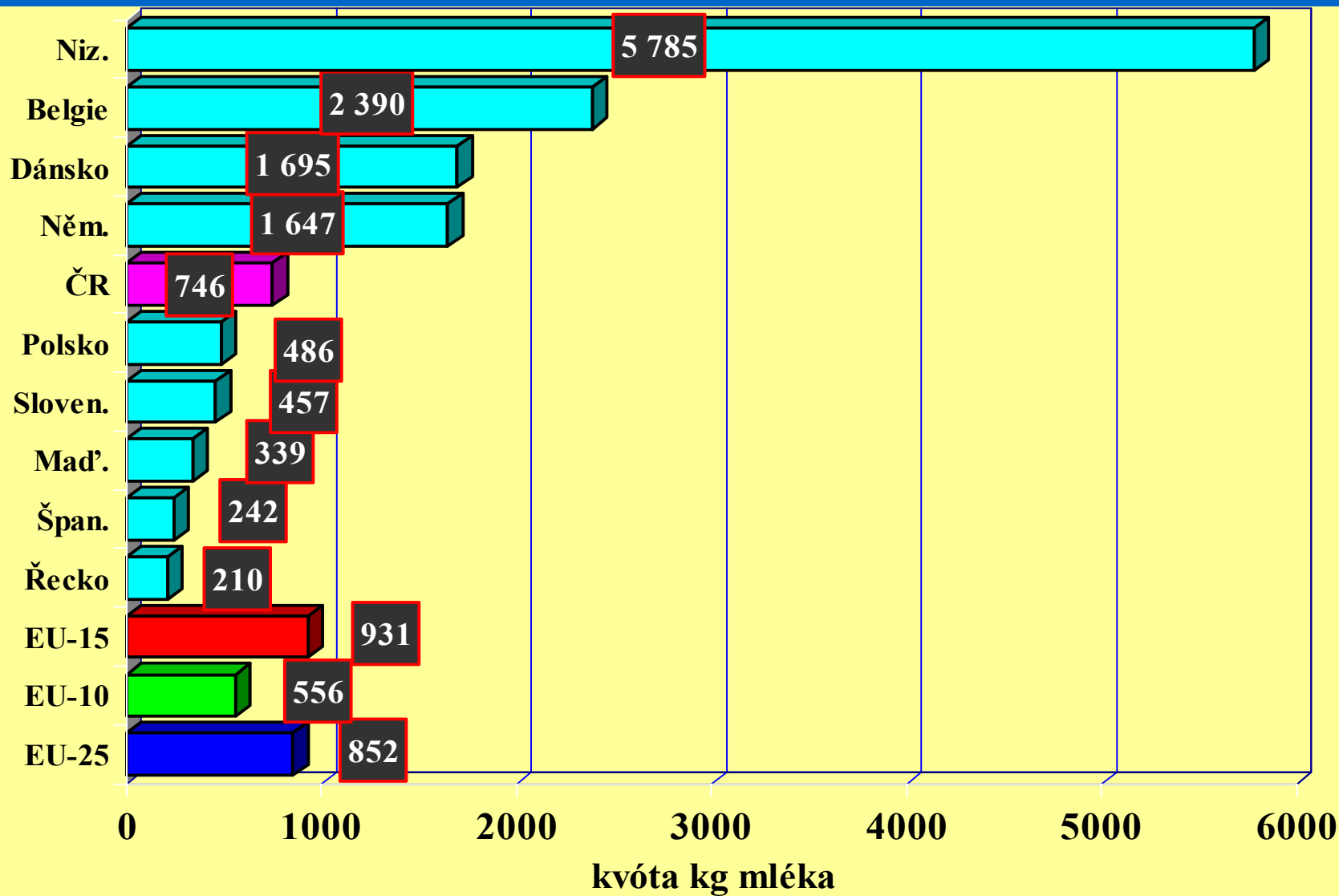
Rozdíly mezi ukazateli plemen krav C (fl) a H (N) v KU v ČR a Bavorsku

Ukazatel	ČR	Bavorsko
mléko kg	-1 898	-1 289
tuk %	+0,23	+0,03
bílkoviny %	+0,16	+0,11

Kvóty mléka v EU (2006/07)

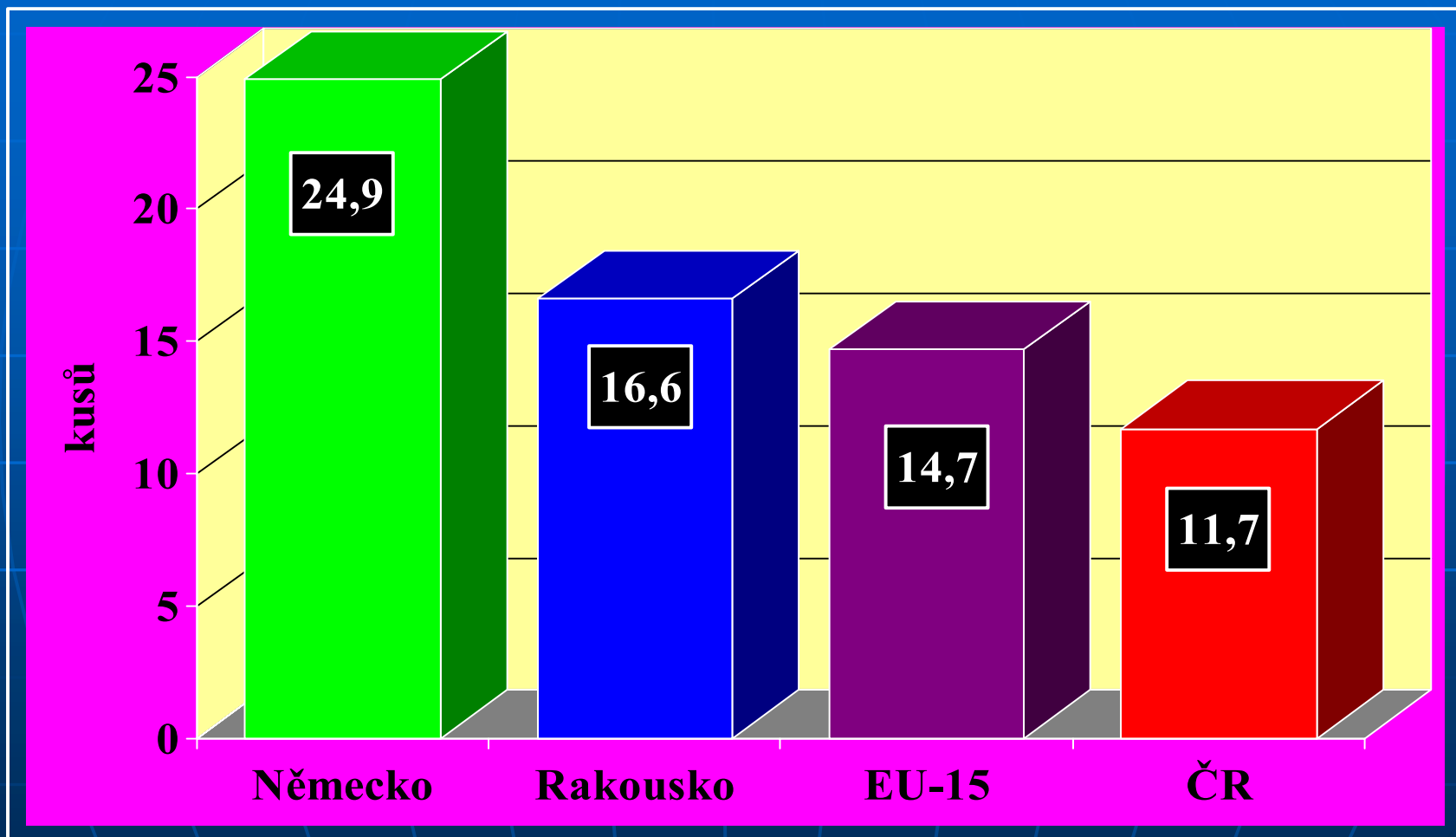
Kvóty mléka na ha zem. p. (2006/2007)

Národní kvóta mléka pro ČR

Kvóta	tun	%
dodávková	2 734 720	99,9
přímého prodeje	3 211	0,1
celkem	2 737 931	100,0

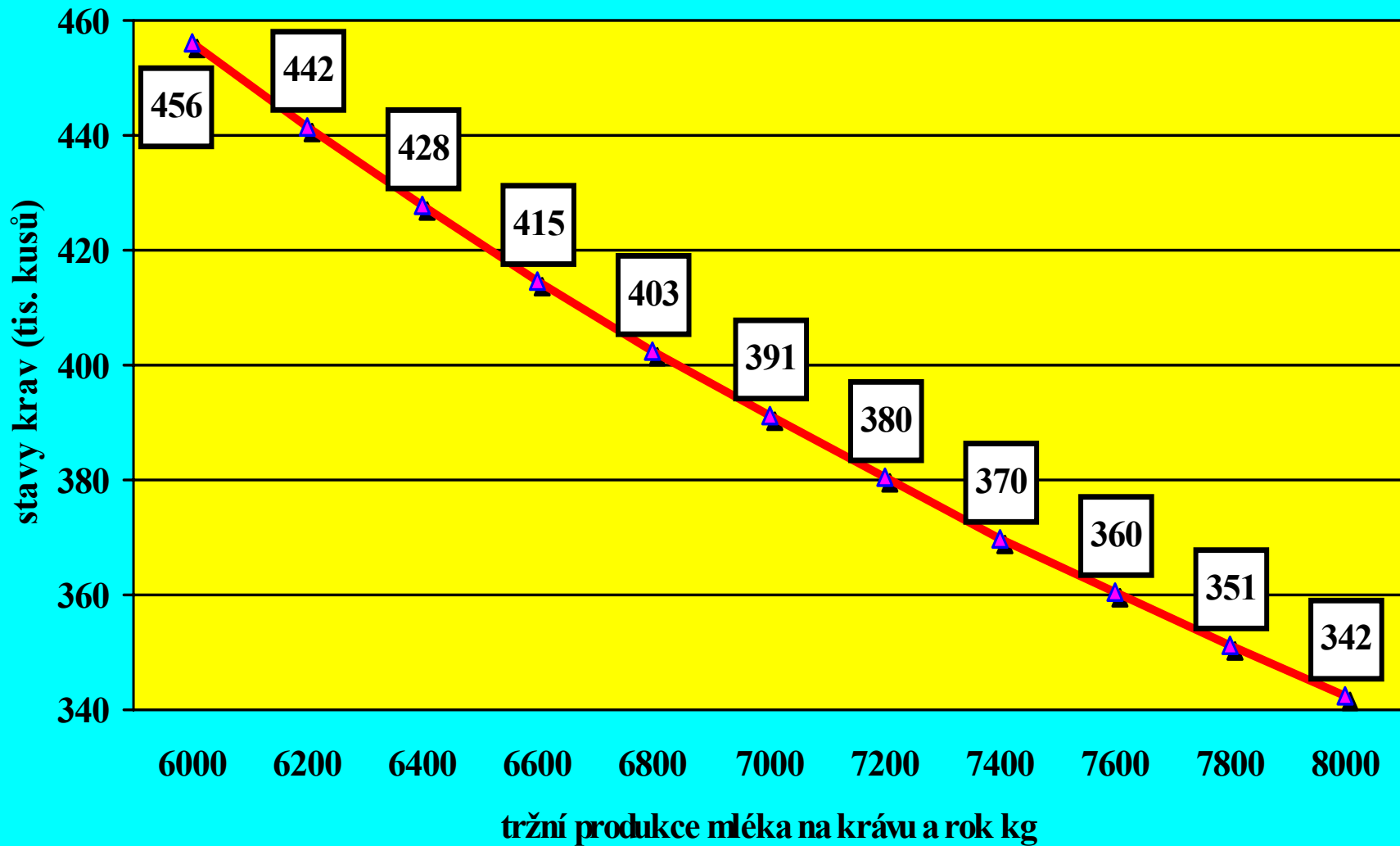
Stavy dojníc na 100 ha zem. půdy (2005/06)

Dojivost, počet krav a plnění národní kvóty

TP mléka na krávu a rok (kg)	dojnic	
	kusů	%
6 100	449	100
6 500	421	94
6 750	406	90
7 000	391	87

Dojivost a počty krav k plnění kvóty mléka

Ceny a objem prodaných „kvót“ mléka v Německu

Ukazatel	jedm.	termín burzy		%
		1.7.2005	3.7.2006	
cena kvóty (Kč/kg)	Ø	10,01	13,29	133
	min.	4,56	7,98	175
	max.	15,68	19,95	127

1) 1 € = 28,50 Kč;

2) z 21 „burzovních“ míst.

Kvóty mléka

- v EU zavedeny v roce 1984;
- hlavní úkoly:
 - garance cen;
 - stabilizace trhu s mlékem a mléčnými výrobky;
 - omezení výroby mléka;
 - snížení nákladů na řízení trhu.
- úspěšné je omezení výroby mléka na značně rozdílné národní úrovni, negativně je hodnocena náročná administrativa a náklady na nákup kvót;
- poněvadž většinu těchto úkolů kvóty mléka uspokojivě neplní, uvažuje se s jejich zrušením.

Kvóty mléka

- nejčastěji uváděný termín zrušení kvót – rok 2015;
- hlavní problémy:
 - způsob bez regulace (vývoj cen, přesun výroby mléka do lepších oblastí, restrukturalizace aj.);
 - „odškodnění“ kvót (cca 140 mld. kg);
 - odškodnění „horších“ výrobních oblastí aj.
- návrhy:
 - zachování vazby na stávající systém;
 - zavedení dodávkových práv;
 - využití prvků kanadského systému kvót, švýcarských zkušeností apod.

Nákupní ceny mléka

Farmářské ceny mléka (Kč/kg¹⁾)

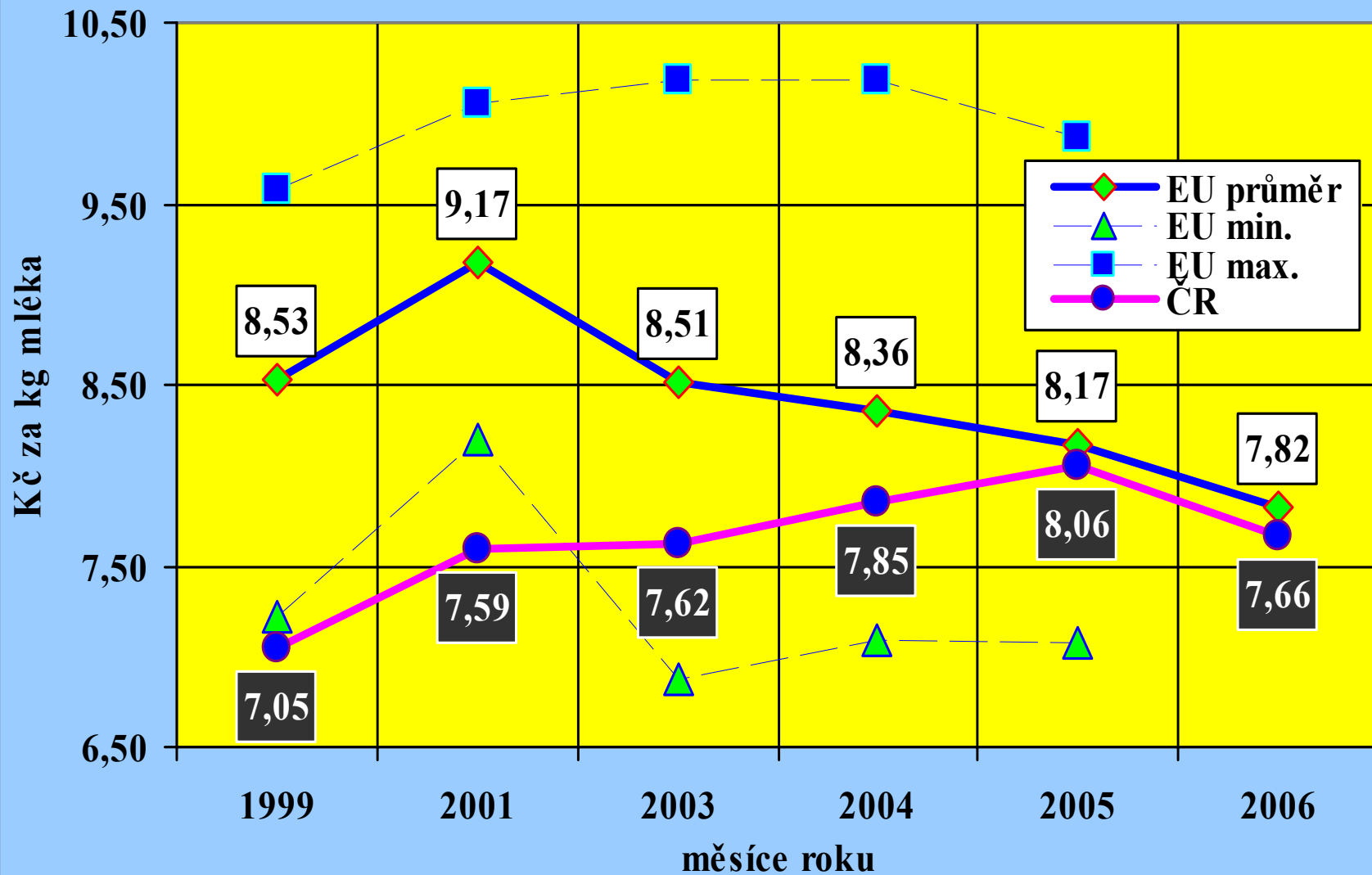
Ukazatel		2001	2003	2004	2005	2006 ³⁾
16 evropských mlékáren	průměr	9,17	8,51	8,36	8,17	7,82
	min.	8,20	6,88	7,09	7,08	x
	max.	10,06	10,18	10,19	9,87	x
ČR		7,59	7,62	7,85	8,06	7,66
Nový Zéland		5,22	4,46	5,15	5,21	x
USA		10,45	7,07	8,86	7,97	x

Pramen: International Milk Price Reviews. LTO Nederland, 2006.

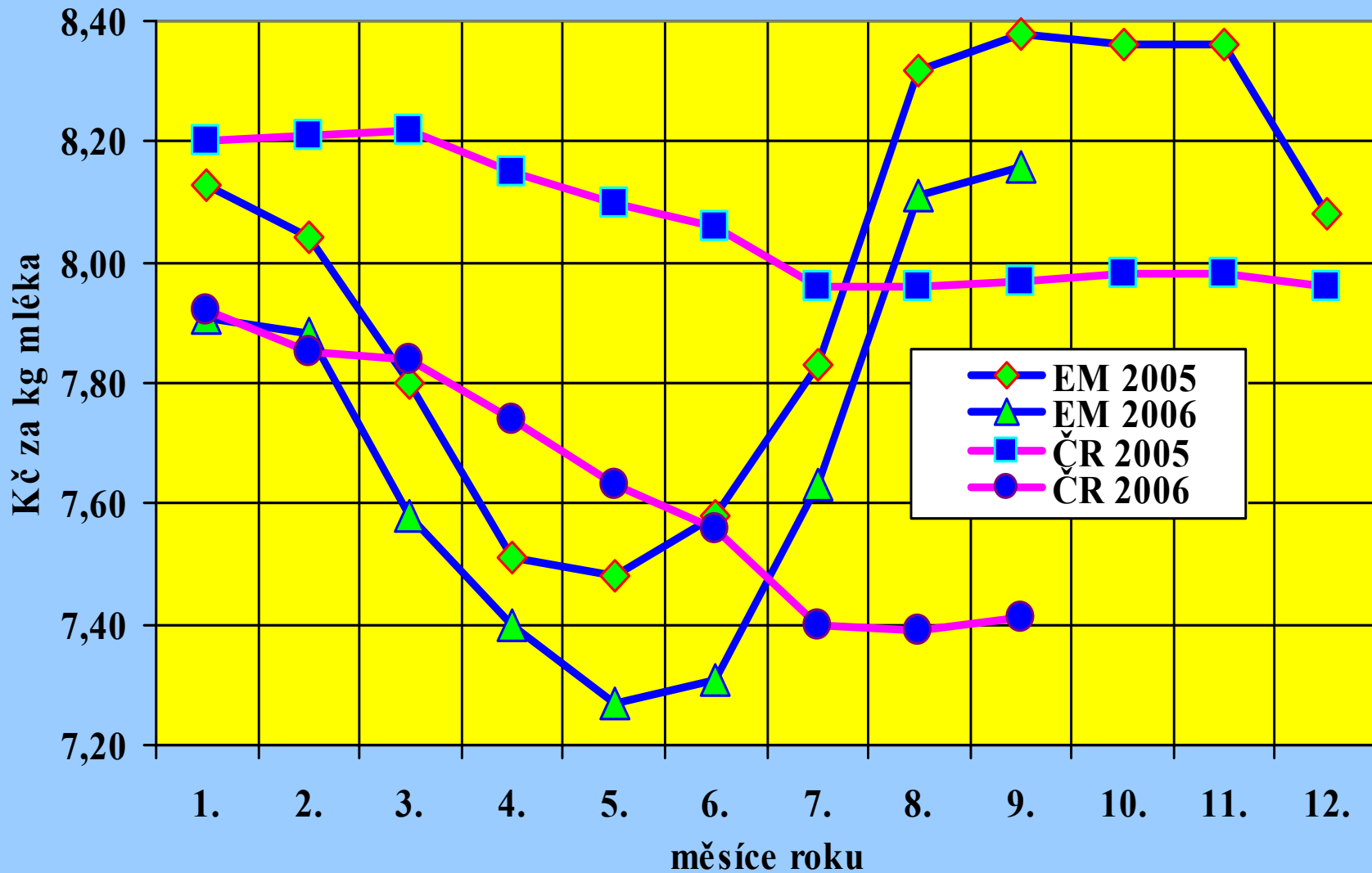
1) 1 € = 28,50 Kč;

2) leden až srpen;

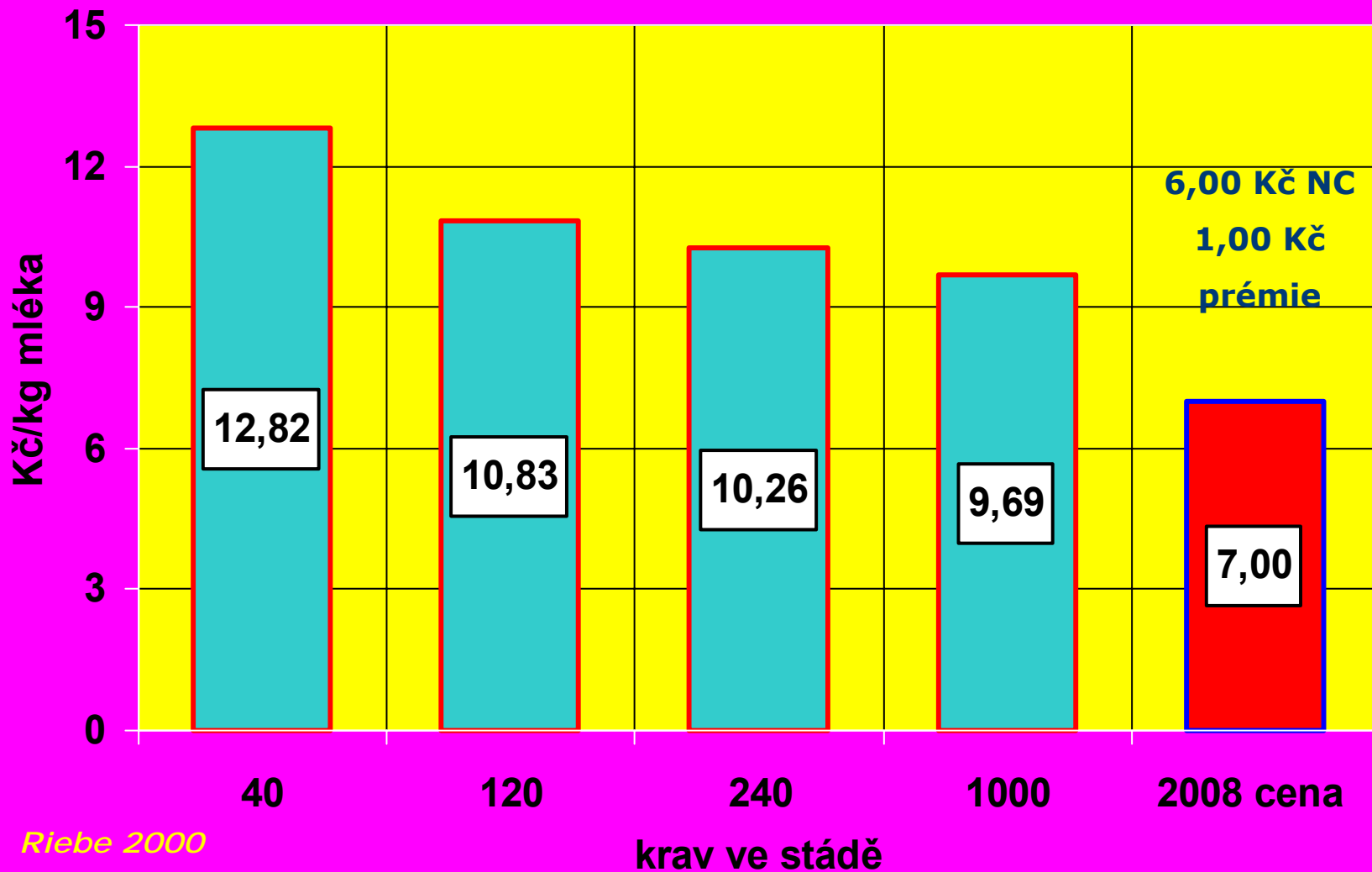
Nákupní ceny mléka v evropských mlékárnách (EM) a v ČR

Nákupní ceny mléka v evropských mlékárnách (EM) a v ČR

Počet krav ve stádě a ceny mléka

***Příklad méně přesného (a častějšího) postupu
srovnání cen za rok 2006:***

Ukazatel	Kč/kg (litr)	poznámka
cena mléka v Německu (za kg)	7,77	tuk 3,7 %, bílk. 3,4 % (skutečnost za rok 2005)
cena mléka v ČR (za litr)	8,02	skutečnost za rok 2005
rozdíl	-0,25	často se nerozlišuje cena za kg a za litr

Výsledek srovnání: cena mléka v ČR je o 0,25 Kč a 3,2 % za litr vyšší než v Německu.

Příklad přesnějšího postupu srovnání cen mléka za rok 2006:

Ukazatel	Kč/kg (litr)	poznámka
cena mléka v Německu (za kg)	7,77	tuk 3,7 %, bílk. 3,4 % (skutečn. 2005)
cena mléka v Německu (za kg)	8,16	skutečný obsah složek (skut. 2005)
cena mléka v Německu (za kg)	9,00	včetně ročního vyúčtování (skut. 2005)
prémie za kg kvóty v Německu	1,00	v období 2006 až 2009
cena mléka v Německu (za kg)	10,00	cena včetně vyúčtování a prémie
cena mléka v Německu (za litr)	10,27	přepočet z kg na litr koeficientem 1,027
cena mléka v ČR (za litr)	8,02	skutečnost za 1. pololetí 2006
prémie za kvótu v ČR (za litr)	0,50	odhad (50 % skutečnosti v Německu)
cena mléka v ČR (za litr)	8,52	cena včetně prémie
rozdíl (za litr)	1,75	srovnání cen ve stejných jedn. (za litr)
Výsledek srovnání: cena mléka v ČR je o 1,75 Kč a 17,0 % za litr nižší než v Německu.		

**Orientační výrobní
a ekonomické ukazatele
chovu dojnic**

Náklady a tržby z chovu dojnic v ČR (2005, Kč)

Ukazatel	na krávu a rok	na KD	na litr mléka¹⁾	%
náklady celkem	55 000	150	8,55	97
tržby za mléko	53 000	145	8,30	94
telata, hnůj, mléko	3 500	9	0,55	6
příjmy celkem²⁾	56 500	154	8,85	100
zisk	1 500	4	0,30	3

1) na litr prodaného mléka (6 400 litrů na krávu a rok);

2) bez dotací.

Struktura nákladů na výrobu mléka v ČR (2005)

Položka	Kč/krávu	Kč/litr	%
krmiva	22 100	3,45	40
pracovní náklady	7 340	1,15	13
režie	6 060	0,95	11
odpisy krav	4 510	0,70	8
odpisy HIM	4 160	0,65	8
opravy a energie	1 990	0,30	4
plem. výkony	1 240	0,20	2
veter. výkony	950	0,15	2
ostatní položky	6 220	1,00	11
náklady celkem	54 570	8,55	100

Ekonomické ukazatele výroby mléka v Bavorsku (2005)

Ukazatel	fleckvieh	holštýnské
hodnoceno podniků	218	20
dojnic ve stádě	53	57
mléka na krávu (kg)	7 437	8 923
příjmy celkem (Kč/kg)	12,88	11,46
náklady celk. (Kč/kg)	9,58	8,98
zisk (Kč/kg)	3,30	2,48

Pramen: Dorfner a kol., 2006: Milchreport kompakt Bayern 2005.

1) mléko s obsahem 4,00 % tuku a 3,4 % bílkovin.

Příjmy na 1 kg mléka¹⁾ v Bavorsku (Kč, 2005)

Ukazatel	plemeno	
	fleckvieh	holštýnské
tržby za mléko	8,61	8,78
vnitrop. spotř.	0,23	0,11
prodej zvířat	2,11	1,20
přímé platby	1,45	1,17
ostatní tržby	0,48	0,20
tržby celkem	12,88	11,46

Pramen: Dorfner a kol., 2006: Milchreport kompakt Bayern 2005.

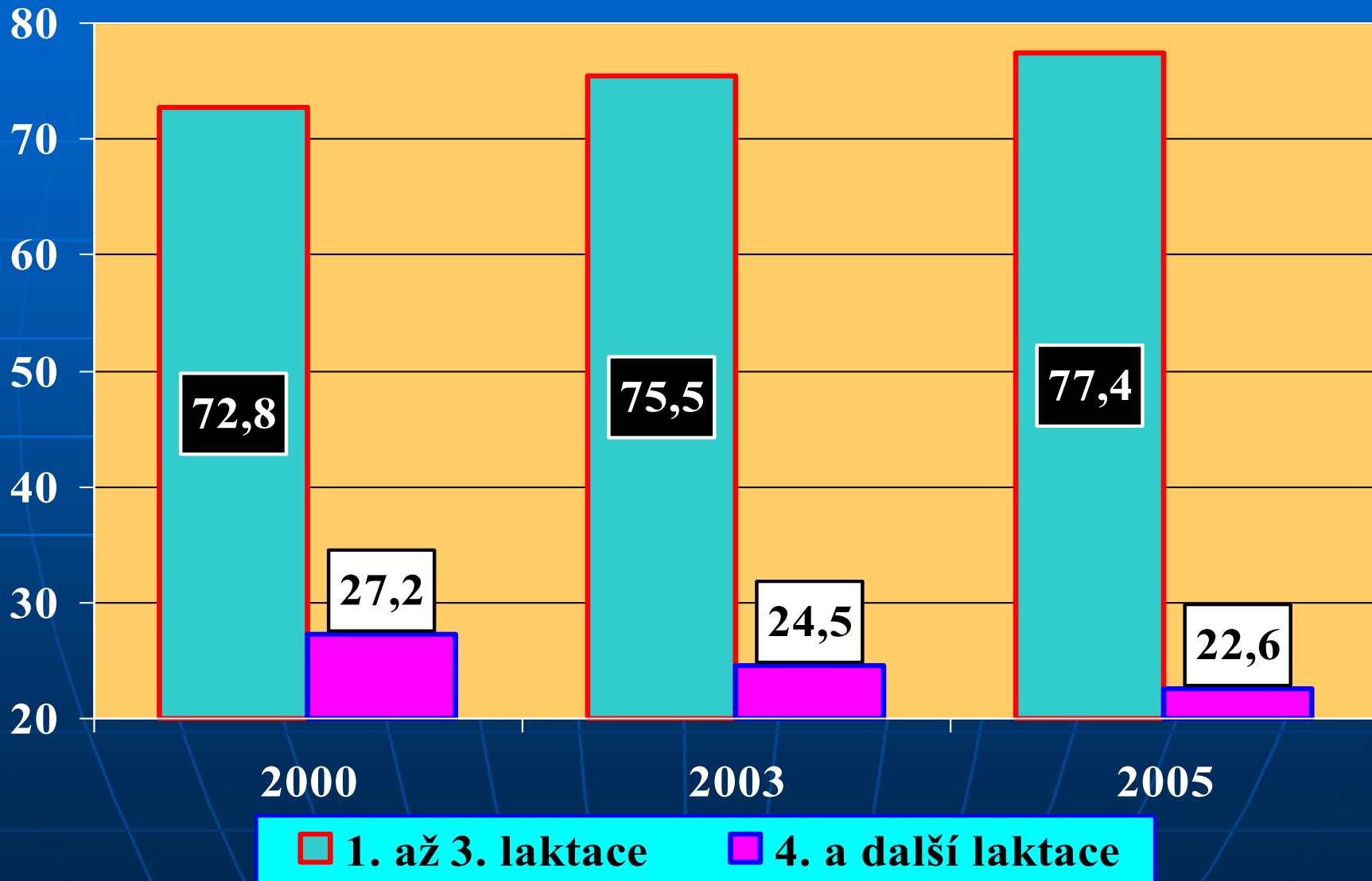
1) mléko s obsahem 4,00 % tuku a 3,4 % bílkovin.

Ceny užitkových telat v Bavorsku (2006)

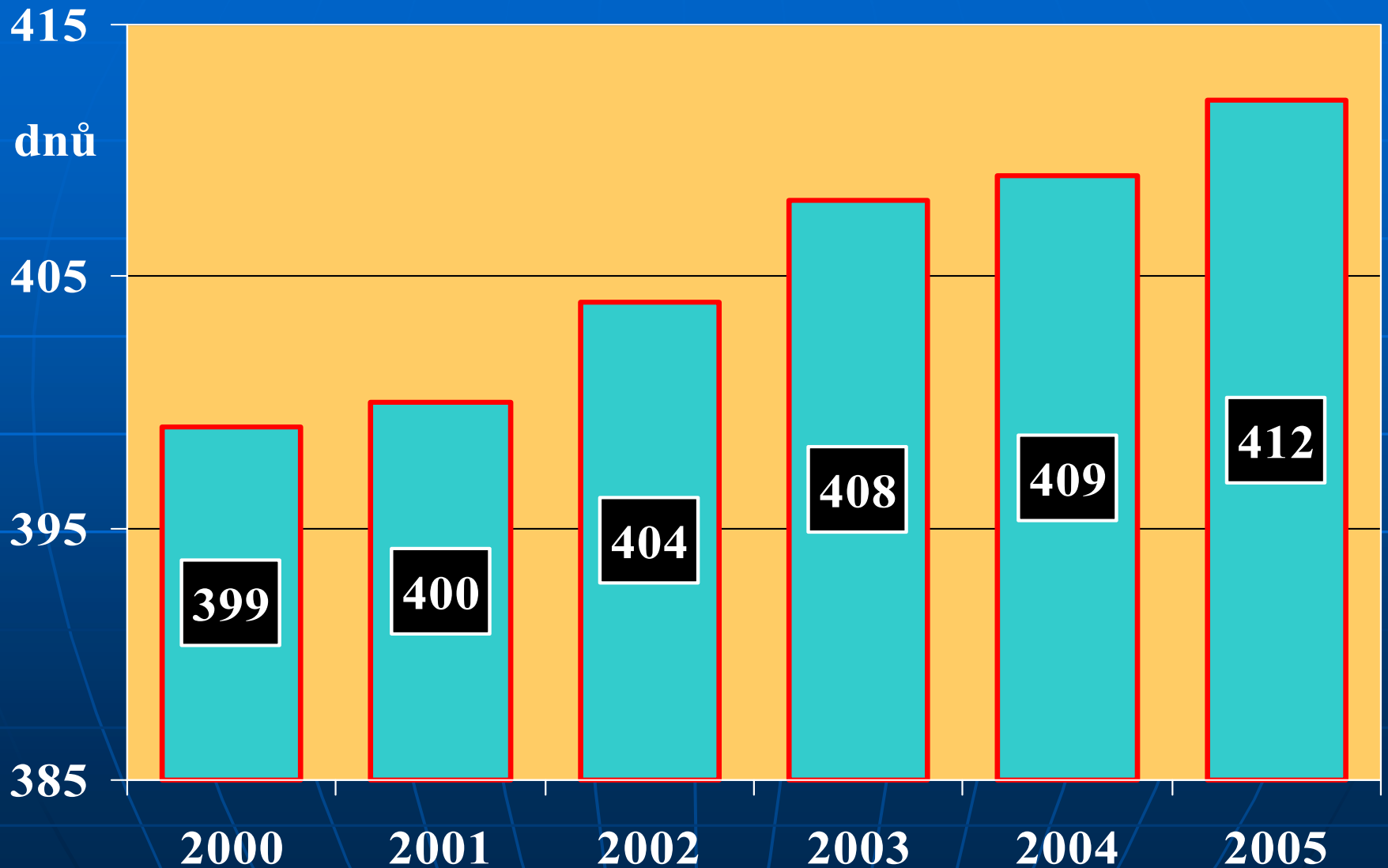
Ukazatel	plemeno	
	fleckvieh	holštýnské
býčci (kg /kus)	14 650	5 955
býčci (index)	100	41
jalovičky (kg /kus)	9 035	3 305
jalovičky (index)	100	37

%

Zastoupení krav v KU na laktacích (%)

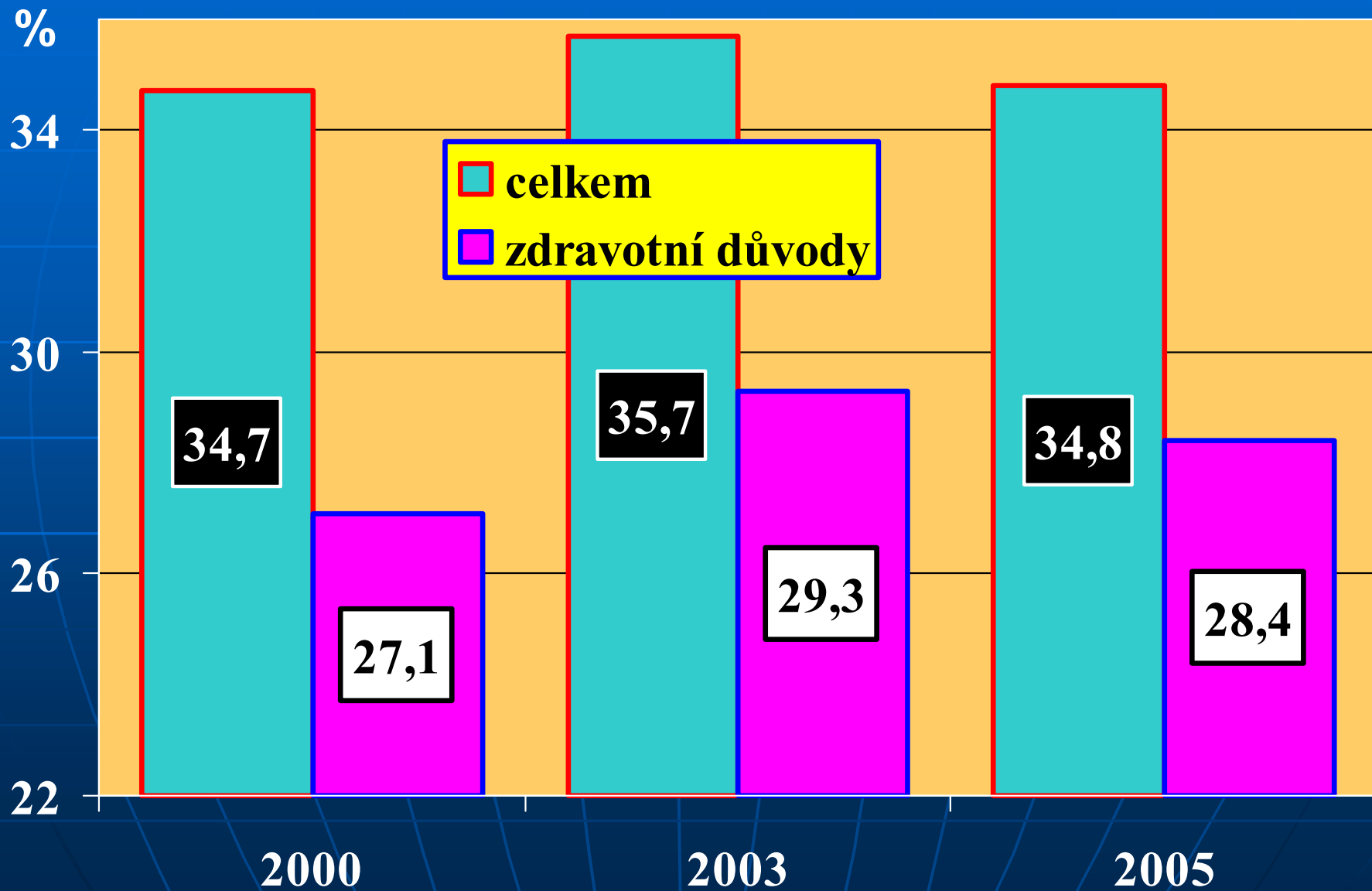
Délka mezidobí krav v KU (dnů)

Výsledky reprodukce dojených krav

Ukazatel	2002	2004	2005
narozeno telat na 100 krav	94,3	94,8	94,8
odchováno telat na 100 krav	84,5	85,0	84,9
úhyn telat do 3 měs. věku (% z nar.)	10,3	10,3	9,3

Vyřazování krav v KU (%)

Reforma společné zemědělské politiky

Hlavní prvky reformy SZP

- „start“ reformy u komodity mléko od 1.4.2004;
 - zrušení vazby přímých plateb na produkci;
 - zavedení „křížových podmínek“ (cross compliance);
 - zavedení tzv. „modulace“;
 - prodloužení systému mléčných kvót do roku 2015;
 - snížení směrné ceny mléka a intervenčních cen másla a sušeného odstředěného mléka
 - zjednodušení administrativy.
-
- zrušení exportních dotací a snížení dovozních cel o cca 50 % do roku 2013.

Produkční limity a kvóty ČR

(hlavní rostlinné produkty)

Ukazatel	jednotka	limit
základní výměra	ha	2 401 845
referenční výnos	tun/ha	4,20
půda v klidu	%	10
kvóta A na cukr	tis. tun	441,2
kvóta B na cukr	tis. tun	13,8
len - dlouhé vlákno	tun	1 932
len - krátké vlákno	tun	2 866
sušená krmiva	tun	27 942
rajčata	tun	12 000
broskve	tun	1 287
hrušky	tun	9

Hlavní přímé platby na rostlinné produkty

Plodina, ukazatel	jednotka	EUR	Kč
obilí, kukuřice	ha	265,00	7 540
bílkovinné plodiny	t	72,50	1 175
olejniny	t	63,00	1 890
lněné semeno	t	63,00	1 890
pšenice tvrdá – dodatková platba	ha	344,50	10 335
	ha	138,90	4 167
bramborový škrob	t	110,54	3 316
travní silážní porost	t	63,00	1 890
set-aside	t	63,00	1 890

Produkční limity a kvóty ČR (hlavní živočišné produkty)

Ukazatel	jednotka	limit
kvóta na mléko	tis. tun	2 737,9
dodatkové platby - skot	mil. Kč	263,2
por. prémie - dospělý skot	tis. kusů	483,4
por. prémie - telata	tis. kusů	27,4
speciální prémie - býci	tis. kusů	244,3
prémie na krávy bez TPM	tis. kusů	90,3
prémie na ovce	tis. kusů	66,7

Přímé platby na skot a ovce

Druh prémie		jednotka	prémie za jednotku	
			€	Kč
speciální – býci		kus	210	5 985
speciální – voly		kus	150	4 275
krávy bez TPM		kus	200	5 700
porážkové prémie	dospělý skot	kus	80	2 280
	telata	kus	50	1 425
extenzifikační prémie		kus	40 až 100	1 140 až 2 850
ovce	prémie		21,00	600
	dod. prémie	kus	7,00	200
	dod. platba		1,06	30
mléko	prémie	tuna	24,49	698
	dod. platba	kvóty	11,00	314
dodatkové platby – skot		kus (ha)	8 776 tis. € (250 mil. Kč)	

Přímé platby (příl. Nařízení rady 1782/2003)

Rok	EU		ČR mil. €	celkem	
	%	mil. €		mil. €	mil. Kč
2005	30	227,9	256,4	484,3	13 802
2006	35	265,7	256,4	522,1	14 879
2007	40	324,4	256,4	580,8	16 552
2008	50	427,8	256,4	684,2	19 499
2009	60	513,2	256,4	769,6	21 933
2010	70	598,5	256,1	854,6	24 356
2011	80	683,9	170,7	854,6	24 356
2012	90	769,3	85,3	854,6	24 356
2013	100	854,6	0,0	854,6	24 356
celkem	x	4 665,3	1 794,0	6 459,0	184 090

Odhad objemu přímých plateb celkem pro rok 2006 (mil. Kč, 1 € = 28,50 Kč)

Ukazatel	rozpočet		celkem	
	EU	ČR	mil. Kč	%
Komodita, platba				
rostlinné komodity	6 029	5 168	11 197	71
živočišné komodity	2 157	1 849	4 006	25
ostatní (odhad)	338	290	627	4
celkem	8 524	7 307	15 830	100

Roční objem přímých plateb na mléko v ČR

Ukazatel	přímé platby z EU (mil. Kč)		
	2004/2005	2005/2006	2006/2007
prémie	623,0	1 246,8	1 872,1
dodatkové platby	279,8	561,1	841,6
celkem	902,8	1 807,9	2 713,7

Přímé platby na mléko

Ukazatel	přímé platby z EU (Kč/kg kvóty)			
	2004/05	2005/06	2006/07	od 2007
prémie	0,23	0,46	0,70	0,70
dodatková platba	0,10	0,21	0,31	0,31
přímé platby celkem	0,33	0,67	1,01	1,01

Jednotná platba na farmu

od roku 2007 členský stát může vyplácet:

- 25 % přímých plateb na ornou půdu;
- 50 % přímých plateb na ovce (včetně LFA);
- 100 % prémie na krávy bez TPM a 40 % porážkových prémie;
- nebo 100 % prémie na krávy bez TPM;
- nebo 75 % speciálních prémie na býky a voly.

Cross compliance (křížová shoda)

propojení ochrany životního prostředí a zemědělství

- **dodržování ekologických standardů;**
- **nedodržování bude penalizováno (odejmutí přímých plateb);**
- **náročnost dodržování stanovených podmínek;**
- **náročnost na systém kontrol.**

Děkuji za pozornost !